

Natuurbeleefplaats de Rentmeester:

Aanleiding:

De wereld zoals wij die tot maart dit jaar kenden, is voor een deel veranderd door COVID-19. Mensen hebben het de afgelopen tijd moeten doen met minder afleiding in de vorm van sociale en culturele bijeenkomsten en georganiseerde sporten. Hierdoor zijn veel mensen weer teruggegaan naar de basis, zoals het gezin, gezond eten, spelletjes en er meer op uit trekken in de natuur. Een van de positieve neveneffecten van deze crisis is dus dat we de natuur meer waarderen en bewonderen door er vaker in te recreëren. Deze periode zien wij als de kans om te kantelen naar een duurzamer en gezonder Urk waar mensen de schepping op waarde schatten en zich gaan gedragen als rentmeesters zoals bedoeld in de Bijbel,

Ons idee

Wij zijn Roeline Post en Petra Zeeman, allebei moeders, gek van Urk en verliefd op de natuur, eten en koken. Met een hart voor het onderwijzen over natuur en koken aan kinderen en het verbinden van mensen. Wij willen jullie graag meenemen in onze droom voor Urk: Natuurbeleefplaats "De Rentmeester. Een plek in of naast het bos waar kinderen kunnen spelen en leren hoe de natuur werkt, en hoe ze zelf een gezonde maaltijd kunnen koken. Waar iedereen mee mag doen, mensen met een beperking, jongeren zonder toekomstperspectief, mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Een plek waar samen gegeten wordt met ouderen en buurtbewoners van groenten uit de moestuin. Een fijne plek waar moeders in de hangmat met een bakje koffie hun kinderen in de gaten houden die spelen. Een plak waar cursussen worden gegeven over duurzaamheid in koken en kopen en natuurlijk een plek waar alles wat je ziet duurzaam tot stand is gekomen of circulair is gebouwd. Kortom een plek die sfeer, verbinding en rentmeesterschap ademt.

Waarom denken wij dat ons idee interessant is voor de gemeente Urk?

De gemeente heeft tot doel om te komen tot een duurzame en gezonde leefomgeving te voor zijn burgers. De ideeën hiervoor zijn opgenomen in de verschillende beleidsstukken van de gemeente Urk op het gebied Sociaal Domein en in de Duurzaamheidsnota.

Speerpunten vanuit het Beleidsplan Sociaal domein 2019-2022 :

1. Focus op gezonde leefstijl
2. Verminderen van eenzaamheid
3. Sociale cohesie en een inclusieve samenleving
4. Toename naschoolse activiteiten en het bieden van een gestructureerde vrije tijdsbesteding
5. Positieve gezondheid.

Speerpunten vanuit de Duurzaamheidsnota Gemeente Urk

6. Sociale duurzaamheid
7. Vermindering fossiele brandstoffen
8. Consumptiegedrag beperken
9. Voedselverspilling tegengaan

10. Focus op regionaal voedsel

Hieronder leggen wij uit hoe wij denken dat de natuurbeleefplaats “de Rentmeester” door de brede aanpak kan bijdragen aan de verschillende beleidsspeerpunten .

Natuur

Dat de natuur uitnodigt tot bewegen hebben we in de afgelopen tijd gezien. Daarnaast herbergt de natuur nog meer veel mogelijkheden. Onderzoek laat zien dat mensen die regelmatig door het bos lopen en ook echt letten op hun omgeving een lagere bloeddruk, een lagere hartslag en verbeterde cognitieve functies en een vergrote creativiteit ervaren. Ze ervaren een betere gezondheid en positievere gezondheid. (Onderzoek Vitamine G, effecten van een groene omgeving op gezondheid, welzijn en sociale veiligheid, Universiteit van Utrecht) Dit is een effect voor volwassenen, maar ook kinderen varen wel bij de natuur. Zoals uit veel onderzoeken blijkt, bewegen kinderen die veel in de natuur zijn meer, hebben ze een betere psychische en fysieke gezondheid en minder kans op overgewicht. Er zijn zelfs onderzoeken dat kinderen die met groen opgroeien minder pesten. Dit komt onder andere doordat ze de wereld leren zien als een groter geheel en een grotere verbondenheid met de natuur ervaren. Deze natuurervaring in de jongere jaren van een kind is relevant voor de waardering van de natuur op latere leeftijd (Trendrapport jeugd, natuur en gezondheid 2012-2019 IVN Natuureducatie).

Urk heeft in vergelijking met Flevoland 10% minder groen (Bron GGD). Het speelbos is gedeeltelijk vernield en is daardoor minder aantrekkelijk om te gebruiken. Voor kinderen is er weinig groene ruimte rondom basisscholen. Er is geen ruimte in veel gevallen om een moestuin te kunnen houden. De kinderboerderij is de afgelopen 6 maanden gesloten geweest en er is weinig groene ruimte in de (nieuwbouw)wijken op Urk

Voeding:

Het waarderen van de natuur begint ook bij het waarderen van het eten dat je op je bord hebt. Wat is er voor nodig om een gezonde maaltijd op tafel te zetten? Hoe lang duurt het voordat een sperzieboon gegroeid is zodat je hem kan eten? Weten waar je eten vandaan komt en welke grondstoffen lokaal beschikbaar zijn, is daarbij relevante kennis. Verbondenheid met het voedsel wat op je bord ligt, is de basis voor het maken van bewustere en gezondere eetkeuzes.

Voor deze verbondenheid is het hebben van kennis over (gezonde) voeding en hoe je een gezonde maaltijd klaarmaakt van levensbelang. Een goed voorbeeld hiervan is een moestuin; een moestuin brengt kinderen in direct contact met de natuur en met eten. Uit onderzoek blijkt dat kinderen die zelf groenten helpen te verbouwen meer groenten eten. Als die kinderen dan ook het eten zelf nog klaar kunnen maken en kookvaardigheden leren, heeft dat effect op de latere eetkeuzes van die kinderen. Kinderen die zelf eten klaar kunnen maken, maken over het algemeen gezondere eetkeuzes. Kennis over eten en het klaarmaken vergroot ook het bewustzijn van de ecologische impact van je eten. Het helpt je daarom ook om meer duurzame keuzes te maken.

Uit onderzoek blijkt dat 1 op de 10 kinderen op Urk te zwaar is of veel te zwaar. Kinderen en jongeren op Urk eten te weinig groenten en drinken teveel gesuikerde dranken, meer dan gemiddeld in Flevoland. Bij de volwassenen is er sprake van 33% van de inwoners die matig overgewicht hebben en 12% van ernstig overgewicht. Overgewicht bedreigt de kwaliteit van leven van veel inwoners van de gemeente Urk. Zeker op latere leeftijd.

Duurzaamheid van leefomgeving

Je eigen, gezonde groene leefomgeving is belangrijk. Om een gezonde leefomgeving te creëren en om aan de klimaatdoelen te voldoen zal er ook iets in de persoonlijke omgeving moeten veranderen. Groen in de tuin is natuurlijk mooi, maar er zijn talloze redenen om te kiezen voor een groene leefomgeving. Het zorgt voor stressverlaging, een betere waterhuishouding en bovendien werkt groen (met name bomen) hitte-verlagend en geluiddempend. Verder zijn er ook veel manieren om onze huishoudens duurzamer te runnen, zoals bijvoorbeeld zonnepanelen, een warmtepomp en het verminderen van onze afvalproductie.

Op Urk zijn veel tuinen niet als tuin ingericht, maar met veel bestrating. Dit geeft de nodige problemen met wateroverlast in buurten. De zogenaamde grijze tuinen.

Talentonwikkeling

In de afgelopen periode hebben we in ons werk gezien hoe belangrijk het is om mensen te begeleiden in het vinden van hun unieke talent. Met name (kwetsbare) jongeren hebben vaak geen idee waar ze goed in zijn. Voor deze jongeren is het van belang dat ze worden gezien en positief worden gewaardeerd. Door deze positieve waardering zullen jongeren op andere punten in het leven zich ook anders gaan gedragen.

In de afgelopen periode is er een positief geluid over Urk gegaan door de Durf campagne, het zou mooi zijn als we breder de focus kunnen houden om talentontwikkeling bij jongeren, bijvoorbeeld op het gebied van koken of muziek.

Sociale cohesie en participatie

Voor ieder mens is het belangrijk om te worden gezien als mens. In deze tijd van polarisatie is het heel belangrijk om elkaar niet uit het oog te verliezen. Heel veel mensen voelen geen verbondenheid met de samenleving om hen heen. Daardoor voelen ze zich eenzaam en ervaren ze geen netwerk. Eenzaamheid is een groter gezondheidsrisico dan roken en mensen die eenzaamheid ervaren hebben een kans op voortijdig overlijden. Dit geldt voor ouderen, maar zeker ook voor jongeren.

Ook al doet Urk op het goed op het lage percentage aan eenzaamheid, we moeten niet vergeten dat er nog steeds mensen zijn die buiten de samenleving vallen. We willen voor deze oudere en jongere mensen een rustpunt zijn waar ze zich welkom voelen.

Tourisme en recreatie Urk

Het toerisme in de gemeente Urk is groeiend, steeds meer mensen gaan inzien hoe leuk en uniek Urk is. Dat is fijn omdat het zorgt voor een andersoortig inkomen voor de inwoners van Urk. Het is met name het Oude Dorp dat veel toeristen trekt door de unieke ligging aan het water. Het aanbod aan horeca en andere toeristentrekkers is dan ook veelal gecentreerd in het Oude Dorp. Dit zorgt voor veel (gezellige) drukte maar wel de nodige verkeersbewegingen met alle gevaren van dien. “De Rentmeester” kan door het horeca aanbod ervoor zorgen dat het toerisme wat meer verspreid wordt naar het bos, dus niet alleen in het Oude Dorp.

Visie

Onze visie hebben we op deze manier willen toelichten. Uiteindelijk is het de bedoeling dat we van een visie naar tastbare actie gaan. Als rechtgeaarde Urkers houden we van aanpakken. Niet alleen mensen uitnodigen om duurzamer te gaan leven, maar ook activeren. Dit in de vorm van bewustwording, educatie en inspiratie. Dat willen wij vormgeven binnen ons plan: De Rentmeester Urk.

Wat bieden we precies op Natuurbeleefplaats “de Rentmeester”?

- Wij willen een fijne plek bieden voor jong en oud om duurzaam in de natuur te kunnen recreëren, genieten van ontspanning middels horeca en veilig kunnen spelen.
- We willen op de Natuurbeleefplaats de volgende zaken laten zien: begroeiing van bomen, struiken en planten die oorspronkelijk op deze zandgrond groeien, natuurlijke paden (grint-Boomschors), composthoop, takkenhoop voor egels, insectenhôtels, poel/ sloot voor padden, larven, slakken, en evt. filter voor septictank, Paddenstoelen, schimmels, houtworm, bijenkorven, broedplekken voor dieren creëren, Voedselbos met struiken met bessen en pluktuin, fruitbomen en natuurlijke speelplaatsen voor kinderen.
- Een plek bieden waarin burgers voorbeelden kunnen ervaren en zien van duurzame en circulaire bouw. De hele plek moet bestaan uit hergebruikte spullen waarvan de herkomst duidelijk is. Op deze manier laten zien hoe je je CO2 voetafdruk zo klein mogelijk houdt.
- Op deze plek natuureducatielessen geven aan basisschoolleerlingen van groepen 4, 5 en 6 van alle Urker basisscholen.
- Op deze plek natuureducatielessen geven aan kinderen van het kinderdagverblijf en peuterspeelzaal.
- Op deze plek natuureducatie en kooklessen geven aan leerlingen van de groepen 7 en 8 over gezonde voeding.
- Kooklessen geven aan volwassenen met als basis gezonde voeding, seizoensgroenten, koken met voedselresten en minder gebaseerd op vlees.
- Op deze plek is er plaats voor ontmoeting tussen diverse doelgroepen deze plek stimuleert de sociale cohesie: bijvoorbeeld door kinderen te laten koken voor ouderen of door middel van kooklessen te geven aan ouders van de groepen 7 en 8.
- Adviezen geven aan inwoners hoe ze hun leefomgeving meer duurzaam vorm kunnen geven, tuinadvies bijvoorbeeld.
- Ruimte geven aan initiatieven die duurzaamheid en circulaire economie stimuleren.
- Jongeren die onder de participatiewet vallen of personen die een afstand hebben tot de arbeidsmarkt betrekken bij dit initiatief en ze leren hoe ze in de natuur werken of helpen in de keuken.
- Contact leggen met de moestuinvereniging om de jongeren daar de leden van de moestuinvereniging te laten ondersteunen bij hun tuinwerkzaamheden.
- Huiskamerrestaurantfunctie waarbij inwoners van de gemeente Urk wekelijks kunnen koken voor andere inwoners.
- Kookcafé's organiseren voor jongeren
- Vanuit De Rentmeester willen we elke nieuwe inwoner binnen de gemeente Urk een eigen geboortebos geven, om op deze manier een duurzame leefomgeving te stimuleren.
- Het toerisme vanuit het Oude Dorp meer te laten doorstromen naar het bos door het bieden van een horeca in of bij het bos.

Wat is het resultaat:

- Er is een plek binnen de gemeente Urk waar inwoners de natuur kunnen beleven en ervan kunnen leren.
- Er is een plek met veel biodiversiteit waar kinderen veilig in de natuur kunnen spelen.
- Er is een aanbod voor alle inwoners van Urk om zich te verdiepen in duurzaamheid, voeding en natuur.

- Er is een plaats waar mensen van verschillende achtergronden elkaar kunnen ontmoeten en die eenzaamheid vermindert
- Er is een plaats van iedereen kan meedoen
- Een groep jongeren leert een vak en kan meehelpen in de moestuinen, horeca, en in het onderhouden van bijvoorbeeld het speelbos
- Er vindt een duurzaamheidsbeweging in de gemeente Urk plaats.
- Alle kinderen binnen het basisonderwijs hebben de mogelijkheid om natuuronderwijs en voedingsonderwijs te volgen, hierdoor ervaren en ontdekken ze allerlei nieuwe zaken in de natuur en zullen ze in de toekomst meer zich meer verbonden voelen met de natuur en daardoor meer duurzaam willen leven.
- Kinderen en ouders maken gezondere en duurzamere eetkeuzes door zelf hun eten te verbouwen en door zelf te leren koken.
- Een horecalocatie in het bos, waardoor de verkeersdruk in het Oude Dorp afneemt.

De juiste locatie:

In onze optiek is de best mogelijke plek voor De Rentmeester de woning bij de moestuinvereniging. Op die plek kunnen we een circulair gebouw realiseren en de bijbehorende grond gebruiken voor het realiseren van een natuurbelevingsplaats. Verder willen we contact leggen met de moestuinvereniging en in samenspraak met deze vereniging ons plan verder uitwerken.

De door ons gekozen plek sluit goed aan bij het Rondje van Urk, zodat mensen tijdens hun wandeling even kunnen pauzeren voor een kopje koffie. Daarnaast is het een uitermate geschikte plek om toeristen ook het bos van Urk te kunnen laten zien en daarmee de druk op het Oude Dorp te verlichten. Verder kunnen mensen zicht realiseren wat er gebeurt als we niet goed op onze leefomgeving passen, doordat de “Strondbult” dichtbij ligt.

Beoogde partners in het plan

Gemeente Urk

De gemeente Urk moet ten alle tijden betrokken blijven bij De Rentmeester omdat we willen dat het een duurzaam initiatief is dat is geborgd in gemeentelijk beleid. Daarnaast willen we meebewegen met eventuele veranderingen in het beleid van de gemeente Urk of het plan aanpassen aan de wensen uit de samenleving.

Schoolverenigingen, Peuterspeelzaal en kinderopvangorganisaties

Scholen staan altijd open voor andersoortige invulling van de lessen, er is alleen geen tijd voor vanuit school. Door een kant en klaar aanbod te creëren en scholen te ontzorgen in het geven van de lessen in natuureducatie en voedseleducatie, willen we ook deze stakeholder van dienst zijn. Het is van belang om in gesprek met scholen concreet af te spreken welke mogelijkheden zij zien binnen hun curriculum en of er financiële ruimte is voor deze lessen. Verder zijn er voor scholen vanuit de Gezonde school ook aanvullende subsidies mogelijk voor voedsellessen en natuureducatie.

IVN Flevoland: instituut voor natuureducatie en duurzaamheid

Vanuit deze organisatie is er nog geen afdeling op Urk. Wij willen met deze organisatie samenwerken in het vormgeven van de natuurbelevingsplaats en bij de lessen in natuureducatie.

Ervaringsdeskundigen inzetten

Wij willen mensen die kennis hebben over tuinieren, duurzaam bouwen, koken en natuur inzetten als rentmeesters. Zij kunnen kennis overdragen aan kinderen of andere

volwassenen. De naam Rentmeester verwijst niet alleen naar het rentmeesterschap zoals genoemd in de Bijbel maar ook naar het onderwijzen, wat we graag willen doen met De Rentmeester.

Inwonersparticipatie:

Bewoners van de gemeente Urk zullen worden ingezet in het meedenken hoe De Rentmeester eruit komt te zien. Vanuit alle lagen van de samenleving en vanuit alle leeftijden kunnen mensen meedenken in het plan. Het moet echt een plek worden voor iedereen.

Moestuinvereniging

Samen met de moestuinvereniging zouden we een goede samenwerking op te kunnen zetten. Zowel voor hun een plaats om uit te rusten van hun werk als dat ze eventueel hulp kunnen vragen bij het onderhouden van hun moestuin.

Ondernemers in de duurzame bouw:

Zij kunnen ons adviseren even eventueel voorbeelden van duurzame en circulaire bouw laten zien in de Rentmeester.

Diverse fondsen

Wij hebben voor de financiering van ons plan gelden nodig vanuit fondsen, te denken valt aan het Streekfonds Flevoland en de LEADER subsidie.

Wat is onze vraag aan de gemeente Urk:

Nu we hebben laten zien hoe de Rentmeester kan bijdragen aan de doelen die de gemeente Urk voorogen heeft, willen we de gemeente Urk vragen om een plek te faciliteren waar we dit plan ten uitvoer kunnen brengen. Daarnaast zou het goed zijn als de gemeente Urk ook als (financieel) en adviserend partner participeert in ons plan, ook in het aanvragen van subsidiegelden.

DE RENTMEESTER

NATUUR / VOEDING / DUURZAAM
TOERISME & RECREATIE
SOCIALE COHESIE

PLEK VOOR:

* JONG & OUD (COHESIE)

* DUURZAME RECREATIE:

- ETEN (KEUKEN)

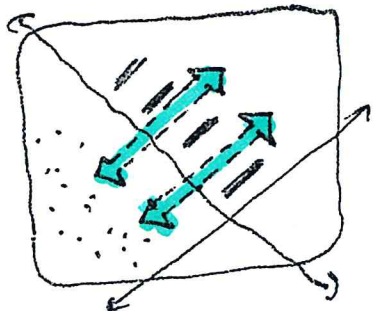
- KOPEN (PRODUCTEN MOESTUIN)

- NATUUR ONTDEKKEN / BIO DIVERSITEIT:

↳ dieren

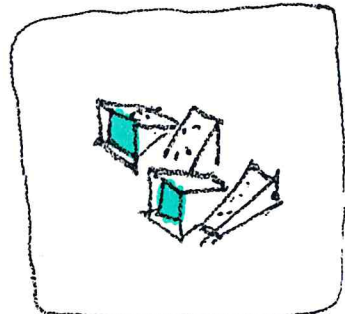
↳ bomen / struiken / eten

- CIRCULAIR GEBOUW

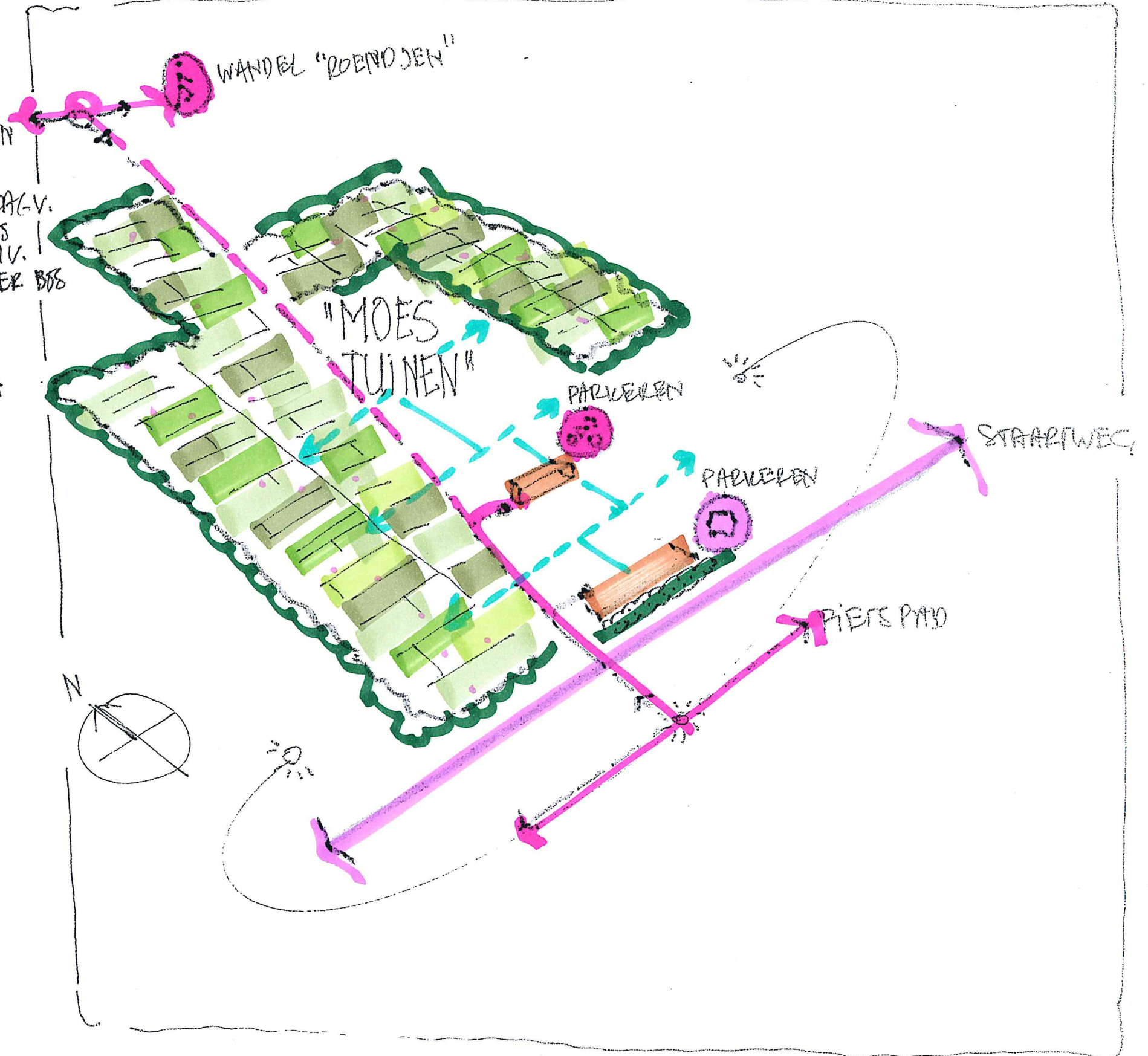

1. GEBOUW VERBIND
EN BEGELEID

2. ONDERDEEL VAN BOS / TUIN

3. ORIENT ZICH OOST WEST

WITGANGSPUNT
- STEDENBONNENKUNING
- INITIATIEF / PVE

